

Road to heaven

Een ervaren gids, een Toyota RAV4 en een uitgestorven zandbak zo lang als de weg van Amsterdam naar Apeldoorn. Doe er nog een snufje spiritualiteit bij en je beleeft een avontuur om nooit te vergeten. De 24 uur vliegen moet je er gewoon voor overhebben. Waar ik het over heb? Rijden over het strand van Ninety Mile Beach in Nieuw-Zeeland. Tekst en foto's **Jeremy Hart**, vertaling en bewerking **Sophie van Run**

Was Chris Rea in Nederland geboren, dan was de A2 ongetwijfeld het thema geweest van zijn 'Road to hell'. Met 212 kilometer dichtslibbend asfalt is het een snelweg naar de onderwereld, waar files en vertragingen de scepter zwaaien. Wie op het punt staat aan het slechte karma van de A2 te bezwijken, moet eens een therapeutisch tripje maken naar de absolute tegenstelling van deze verkeersader. Het enige (kleine) minpuntje is dat deze weg letterlijk aan de andere kant van de wereld ligt, op het winterloze Noordereiland van Nieuw-Zeeland. Over het langste strand van de voormalig Britse kolonie loopt een rechte weg zonder asfalt, die in plaats van vangrails wordt begrensd door de Tasmaanse zee aan de ene kant en een ruig duinlandschap aan de andere. Twee keer per dag wordt het strand overspoeld door de zee. '90 Mile Beach', zo heet deze uitgestrekte zandbak. Ondanks het ontbreken van verharde ondergrond wordt deze route officieel als weg aangeduid. De enige verkeersborden die je in deze leegte tegenkomt, duiden aan dat de maximumsnelheid 100 km/h bedraagt. Toch nog een beperking dus, die ook daadwerkelijk door de lokale politie wordt gecontroleerd. In tegenstelling tot wat de naam doet vermoeden, is de 90 Mile Beach geen 90 mijl lang. De naam is afkomstig van de veehouders die vroeger vanaf het zuidelijkste begin van het strand hun dieren naar de markt van het noordelijk gelegen stadje Kaitaia brachten. In drie dagen bereikten de herders hun bestemming en ze gokten dat er gemiddeld 30 mijl per dag was afgelegd. Dat bleek wat optimistisch, want in werkelijkheid strekt het strand zich uit over een afstand van 56 mijl en niet over 90. Maar goed, 56 mijl is wel mooi 90 kilometer. Een verlaten strand zo lang als de rit van Amsterdam naar Apeldoorn, maar dan met minder verkeer dan je hier ooit zult meemaken. Het beloofde land voor de automobilist, zou je denken.

Zand in al zijn hoedanigheden

In zijn hutje in het kleine stadje Kaitaia (iets ten zuiden van Ninety Mile Beach) ontmoet ik een lokale gids, Robin Lilley. "Je moet dit strand met respect behandelen", waarschuwt hij me. Hij toont een foto van een auto die als een dode krab in het zand begraven is. Ik begrijp dat veel toeristen zich lelijk verkijken op het gebied. "Veel mensen komen in het zand vast te zitten doordat ze een ongeschikte auto gebruiken of geen idee hebben waar de zachte plekken zand en geulen zich bevinden." Ik wijs naar mijn witte Toyota RAV4 die buiten staat geparkeerd en laat niet na Robin te wijzen op mijn ervaring met

Als je de snelheidslimiet aan je laars lapt, kun je zelfs hier een boete krijgen.

De Toyota RAV4 werkt zich moedig door het natte zand.

De route wordt ondanks het ontbreken van verharde ondergrond als weg aangeduid

offroadrijden, inclusief de Dakar Rally. Maar Robin is hier niet om mensen te weerhouden van dit avontuur. Dat is logisch, aangezien hij met zijn vierwielangedreven bus degene is die de ongelukkige of eigenwijze toeristen uit de klauwen van het zand reddt. Voor mijn trip over Ninety Mile Beach heb ik een expert klaarstaan die als geen ander de omgeving kent. Phil Cross is een gerespecteerde gids die de meeste tijd van zijn leven heeft doorgebracht op dit strand. Eén à twee keer per dag rijdt hij heen en weer, terwijl hij zijn passagiers de geheimen van deze streek uit de doeken doet. Voordat het zover is, bezoek ik Ahipara, het zuidelijke eind van Ninety Mile Beach. Ahipara is een gemeenschap die voornamelijk bestaat uit vissers. Ze zijn vooral op zoek naar agar-agar, roodwieren die worden verwerkt in ijs en cosmetica en voor hen een belangrijke bron van inkomsten vormen. Er wonen hier vooral Maori, de oorspronkelijke bewoners van Nieuw-Zeeland. Verder kun je hier een enkele dolende levensescapist aantreffen. Aan de voet van het strand ligt een klif, bestaand uit 120 meter hoge zandduinen, waar waaghalzen op bodyboards met een noodgang vanaf surfen. De enige weg terug is te voet of met een quad.

Kippenvel

Niet alleen 4x4's, maar ook quads zijn te huur om onder leiding van een gids de omgeving te verkennen. Een zandexpeditie in deze duinen is een geweldige ervaring, naar verluidt gingen Bill Gates en Johnny Depp mij reeds voor. En dat verbaast me niets. Dit landschap met zijn ongerepte duinen geeft je gratis een omgeving die de mens voor geen miljard kan creëren. Mix surfen met rodeo en een snuffje Dakar, dat is het gevoel dat je krijgt wanneer de quad zich een weg door het zand baant. De gidsen gaan zo langzaam of snel als jij kunt benen en zoeken een pad dat overeenkomt met jouw moed en quadkunsten. Alle paden in de duinen leiden naar de top, waar als

beloning een prachtig uitzicht wacht. Het gevoel van een bergbeklimmer die voldaan zijn vlag plant op de bereikte bergtop. Nergens anders ervaar je de pure weidsheid van Ninety Mile Beach zoals hier. Zelfs op de duintoppen kun je het eind van het strand niet zien. Het is zo lang dat het variërende microklimaten kent naarmate het verder noordelijk richting de subtropen strekt. Na mijn quad-avontuur ontmoet ik *local* Ron Adams, die een luxe Bed & Breakfast runt vlakbij Ahipara. Het strand is zijn oprijlaan. "Er is hier geen dag hetzelfde", vertelt hij terwijl hij een zoete tua tua (schaaldier) openbreekt. "Het weer kan ineens omslaan. Het ene moment is het helder en zonnig en een minuut later bevind je je in een zandstorm die harder raast dan jij kunt rijden. Alsof er geesten om je heen dansen." Rons woorden bezorgen mij kippenvel over heel mijn lijf. De vorige middag had Hone Mihaka, een Maori-leider, mij verteld over de spirituele betekenis die de Ninety Mile Beach heeft voor deze bevolkingsgroep. Letterlijk noemde hij het strand de 'Road to Heaven', de spirituele verkeersader naar het hiernamaals. Het plaatsje Cape Reinga, waar het strand zijn noordelijkste punt bereikt, heeft ook een belangrijke betekenis voor de Maori. 'Reinga' betekent onderwereld en is de plek waar de geesten de

aarde verlaten, *the point of no return*. De reis die ik ga maken, is voor de Maori dus een zeer spirituele.

Overvloed aan vis

Het landschap is hier ongetwijfeld het minst veranderd van heel Nieuw-Zeeland sinds de Europeanen hier voet aan wal zetten. Hone Mihaka legt uit dat Ninety Mile Beach voor de tijd dat Captain Cook voet aan wal zette ongetwijfeld een plek was waar de Maori's leefden van de visserij. Het is eenvoudig te begrijpen waarom. Een babyblauwe haai, allerlei kleinere vissen, krab, het ligt allemaal aangespoeld langs de kustlijn alsof een vrachtboot net zijn lading verloren is. Nieuw-Zeeland mag dan bekend zijn om de schapen, hier in de subtropen zijn het de vis en schaaldieren. "Langoest, een kreeft zonder scharen, is ons lokale betaalmiddel", lacht Scott Fraser, directeur van Carrington Resort, een vijfsterrenvakantieoord met overdadige luxe. "Mijn auto repareren? Voor drie kreeften? Deal!" Sinds Scott vanuit Schotland hierheen emigreerde, voelt hij zich als een vis in het water. "Bijna alle producten die ons restaurant gebruikt, komen uit de omgeving, niet verder dan een halfuur van het resort verwijderd. "Neem wat lekkers voor me mee van het strand", roept Scott wanneer

Voor de Maori is dit strand de weg naar het hiernamaals.

ik op weg ga naar mijn gids Phil om eindelijk de 90 kilometer af te leggen. Ik ontmoet Phil in het hart van Kaitaia. De meeste reizigers komen niet eens tot hier, maar blijven hangen bij de 'Bay of Islands', een paar uur ten zuidwesten van Kaitaia. De toeristische infrastructuur in dit gebied stelt dus weinig voor. Phil en ik zetten koers richting noorden. Vanuit de groene velden met schapen rijden we een bosgebied in dat dient om een invasie van het oprukkende zand te stoppen. Vervolgens verandert het landschap in een flits in een zandvlakte, twee keer zo breed als de Kaagbaan van Schiphol. Er bestaat geen geleidelijke introductie tot dit verraderlijke stukje natuur. "Het strand is vaak gebruikt als landingsbaan en nu nog zie je een enkele keer wel eens een vliegtuig", verhaalt Phil terwijl hij de bus over het zand dirigeert. "In 1934 kwam de eerste luchtpost vanuit Australië naar Nieuw-Zeeland aan op deze plek. En tegenwoordig laten ze hier vliegtuigen landen die snel naar de grond moeten."

Met 372 km/h over het zand

Aan het begin van het strand is er maar één teken dat erop wijst dat het hier om een weg gaat, namelijk een verkeersbord. Op

Ook op de quad is deze gigantische zandbak een waar feest.

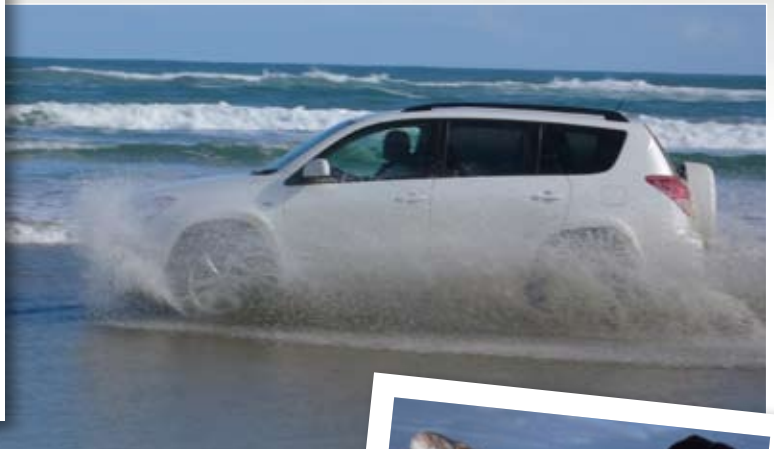

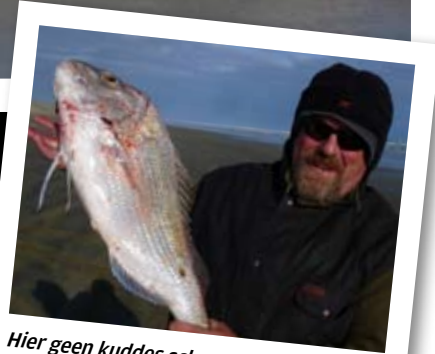
het roodomrande bord staat een maximum-snelheid aangegeven van 100 kilometer per uur. Terwijl hier in de vorige eeuw nog recordpogingen werden gedaan. Coureur Norman 'The Wizard' Smith kwam in 1930 naar deze plek om het snelheidsrecord te verbreken met een Rolls-Royce-racewagen. Ondanks de vliegtuigmotor van de Rolls en het Cadillac-chassis mislukte de poging jammerlijk. Het getij, de geulen in het zand en scherpe schelpjes voerde hij aan als reden voor zijn falen, al klinkt dat meer als een voetballer die na een verloren wedstrijd de schuld geeft aan het gras. Zijn top kwam uit op niet meer dan 290 km/h. Dat kwam niet eens in de buurt van het record van Henry Seagraves. Die haalde in 1929 een snelheid van maar liefst 372 km/h. Norman Smith claimde wel een record over tien mijl (16 km), uitkomend op 264 km/h. "Het is verleidelijk om hier hard te rijden", zegt Phil terwijl we in noordelijke richting over het strand rijden en de auto goed op stoom komt. "Maar de geulen door weggespoeld zand kunnen een auto zo op z'n kant gooien. Het best kun je dicht langs het water rijden." Het strand is zo weids dat het moeilijk is een referentiepunt te vinden. Door het

Mijn gids Phil zit vol verhalen over dit bijzondere stuk natuur.

gevoel van ruimte lijkt autorijden een makkie, maar zonder referenties ervaar je ook de snelheid die je rijdt minder. 100 kilometer per uur voelt als stilstaan. Greppels en kuilen doemen in een mum van tijd op uit het monotone zandlandschap en dan is het te laat om uit te wijken. Ik houd mijn snelheid dus wijselijk beperkt. De gekozen auto doorstaat de beproeving glansrijk. Toyota bouwt ruigere SUV's dan de RAV4,

Hier geen kuddes schapen, maar vis in overvloed; het ligt hier gewoon voor het oprapen.

De geulen door weggespoeld zand kunnen een auto zo op z'n kant gooien

maar dit model is mans genoeg. Echte offroadcapaciteiten hebben we nog niet nodig gehad. Wil je de auto in beweging houden, dan is het belangrijk de bandenspanning wat omlaag te brengen en de minst zompige weg te kiezen. Doe je dat goed, dan kan de Hummer wel thuisblijven. "Het gaat puur om gezond verstand", benadrukt Phil. "Bijvoorbeeld zorgen dat je de auto alleen stilzet op hard zand. Op zacht zand zal de auto door zijn gewicht in *no-time* naar beneden gezogen worden. En dan wordt het heel lastig om verder te komen." Het spreekt voor zich dat we ons picknickplekje uiterst kieskeurig selecteren.

Schatzoeken

Phil tovert een voorraad boterhammen, fruit en wijn uit de bus tevoorschijn. "Als er wat meer tijd zou zijn geweest, hadden we onze lunch zelf kunnen opvissen." Die tijd hebben we niet. Bij vloed wordt een groot deel van het strand door het zeewater opgeslokt en is het te riskant om er overheen te rijden. Proevend van de lokale wijn vraag ik me af of er hier wel eens flessenpost wordt gevonden. "Eén keer", herinnert Phil zich. Hij vond genoeg andere schatten. Phil vertelt dat hij de masten van een oud schip vond, dat hier in 1909 zonk. De echte jackpot was een brok grijze amber die hij

aantrof langs de kust. Grijze amber is eigenlijk gewoon kots van een potvis, maar in de parfumindustrie verwerkt men het in de duurste producten. "De lokale bevolking traint haar honden om dat spul te vinden, zo kostbaar is het."

Na een uur rijden bereiken we *the point of no return*, daar waar geen weg terug meer is voor de geesten. Wij moeten wel rechtsomkeert maken. Als het vloed wordt, is het strand onbegaanbaar. Ninety Mile Beach is een wonder der natuur en een onthaastende ervaring voor de automobilist.

Rondwalende geesten en zandstormen ben ik gelukkig niet tegengekomen. Evenmin heb ik historische scheepswrakken ontdekt of andere schatten met de opbrengst waarvan ik deze reis had kunnen bekostigen. Maar de ervaring uit de auto te stappen en terecht te komen in een weidsheid die zijn weerga niet kent, is voor mij al genoeg. En zelfs in zo'n verlaten gebied voelde ik me geen moment geïsoleerd. Er gaat een energie uit van deze vlakke met zijn miljarden korrels zand, alsof je midden in de stationshal van Utrecht Centraal staat. Misschien is het de frisse zeelucht of de kick van de autorit over een van de meest bijzondere wegen ter wereld. Of zou het dan toch iets bovennatuurlijks zijn? ■